

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO REPUBLIKE HRVATSKI
Zagreb, Gajeva 30a

Broj: M-DO-152/2022
Zagreb, 17. siječnja 2023.
ZHŠ/ŽŠ

REPUBLIKA HRVATSKA
MINGOR

Primljeno	27.01.2023	
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
011-01/22-01/786	14	
Uredžbeni broj	Pril.	Vrij.
411-23-3	0	0,00

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA
I ODRŽIVOG RAZVOJA

n/p Ministra
Izv. prof. dr. sc. Davora Filipovića

PREDMET: Izvršenje pravorijeka u arbitraži MOL HUNGARIAN OIL AND GAS COMPANY PLC c/a Republika Hrvatska, ICSID predmet br. ARB/13/32
- mišljenje, daje se

Na broj: KLASA: 011-01/122-01/786
URBROJ: 517-14-22-2

Poštovani,

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zaprimilo je vaš zahtjev od 14. prosinca 2022., broj gornji, za davanje mišljenja vezano za izvršenje ICSID pravorijeka od 5. srpnja 2022. donesen u arbitraži MOL HUNGARIAN OIL AND GAS COMPANY PLC c/a Republika Hrvatska.

Od Državnog odvjetništva Republike Hrvatske traži se mišljenje postoje li pravne zapreke za izvršenje obveze Republike Hrvatske iz pravorijeka.

U pogledu izvršenja obveze iz pravorijeka Državno odvjetništvo Republike Hrvatske analiziralo je kako odredbe mjerodavnih domaćih propisa tako i međunarodnoga prava jer su odredbe ratificiranih međunarodnih ugovora po pravnoj snazi iznad zakona.

Republika Hrvatska potpisnica je Konvencije o rješavanju ulagačkih sporova između država i državljana drugih država (Narodne novine – međunarodni ugovori br. 2/1998) – Washingtonska konvencija (u daljnjem tekstu: Konvencija). Konvencija je u

odnosu na Republiku Hrvatsku stupila na snagu dana 22. listopada 1998. objavom o stupanju na snagu Konvencije (Narodne novine - međunarodni ugovori br.13/98).

Člankom 54. Konvencije propisano je da će svaka država ugovornica priznati kao obaveznu odluku donesenu na osnovi te Konvencije i provesti na svojem teritoriju novčane obveze određene tom odlukom kao da je to konačna presuda suda te države.

Nadalje, člankom 69. Konvencije propisano je da će svaka država ugovornica poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi odredbe te Konvencije postale punovažne na njenom teritoriju.

Komentar Konvencije¹ u tom pogledu navodi:

„.....propust države potpisnice Konvencije da prizna i provede pravorijek predstavlja kršenje ugovorne obveze. Ta je obveza pojačana čl. 69 koji sadrži obvezu poduzimanja zakonodavnih i drugih mjera potrebnih za učinkovitost Konvencije. Nepoštivanje čl. 54. bilo na temelju lokalnog zakona ili ne, nosio bi uobičajene posljedice odgovornosti države, uključujući diplomatsku zaštitu, a država državljanstva ulagača koji je pobijedio u ICSID arbitraži mogla bi pokrenuti međunarodni spor čak i protiv države koja nije bila stranka u arbitraži, ali čiji sud i vlasti nisu priznali i izvršili pravorijek kršeći čl. 54. To bi uključivalo pravo na upućivanje spora Međunarodnom sudu pravde u skladu s čl. 64.“²

U odnosu na dio članka 54. koji glasi: "kao da je to konačna presuda suda te države " prema Komentaru Konvencije i pregovorima tijekom donošenja Konvencije proizlazi "da se pravorijek u postupku priznanja i ovrhe ne može preispitivati niti po jednoj osnovi, pa čak niti po osnovi povrede javnog poretka."³

Međunarodno običajno pravo u odnosu na međunarodnopravnu odgovornost država za povrede međunarodnoga prava kodificirano je, između ostaloga, i Nacrtom članaka o odgovornosti država za međunarodna protupravna djela, s komentarima koji je prihvaćen rezolucijom UN-a broj 56/83 od 12. prosinca 2001. (dalje u tekstu: Nacrt članaka).

Člankom 1. Nacrta članaka propisana je odgovornost države za međunarodno protupravna djela te je tom odredbom propisano da svako međunarodno protupravno djelo države povlači međunarodnu odgovornost te države.

Nadalje, člankom 2. Nacrta članaka propisano je da međunarodno protupravna radnja države postoji kada se ponašanje koje se sastoji od radnje ili propusta može pripisati državi prema međunarodnom pravu i predstavlja kršenje međunarodne obveze države.

Ističemo da je člankom 3. Nacrta članaka određeno da je kvalificiranje radnje države kao međunarodno protupravne uređeno međunarodnim pravom i na takvu

¹ Christoph H. Schreuer, with Loretta Malintoppi, August Reinisch, Anthony Sinclair: The ICSID Convention, A Commentary; Cambridge University Press, 2009.

² Ibid.

³ Ibid.

karakterizaciju ne utječe kvalifikacija istog djela kao zakonitog prema unutarnjem pravu.

U pogledu ponašanja državnih tijela člankom 4. Nacrta članaka propisano je da će se ponašanje bilo kojeg državnog tijela smatrati postupanjem te države prema međunarodnom pravu, bez obzira na to obnaša li tijelo zakonodavnu, izvršnu, sudsku ili bilo koju drugu funkciju, bez obzira na položaj u organizaciji države i bez obzira na njegov karakter tijela središnje vlasti ili teritorijalne jedinice države. Pojam tijelo uključuje svaku osobu ili subjekt koji ima taj status u skladu s unutarnjim pravom države.

Konačno, člankom 12. Nacrta članaka je određeno da postoji kršenje međunarodne obveze od strane države kada djelo te države nije u skladu s onim što se od nje zahtijeva tom obvezom, bez obzira na njegovo podrijetlo ili karakter.

Štoviše, člankom 31. Nacrta članaka propisana je obveza reparacije pune naknade štete prouzročene međunarodno protupravnim djelom odgovorne države, a obeštećenje uključuje svaku štetu, materijalnu ili moralnu.

Dalje, u slučaju odbijanja provedbe arbitražnog pravorijeka, prema međunarodnom pravu predviđene su i daljnje sankcije. Tako za neizvršenje pravorijeka ICSID-a investitor ima pravo tražiti državu svog državljanstva odnosno državu svoje pripadnosti da diplomatskim putem traži izvršenje odluke, ili da pokrene postupak pred Međunarodnim sudom u Haagu protiv države koja odbija izvršiti pravorijek. Osim toga prema *BP 7.40 of World Bank operational manual bank procedures* Svjetska banka može odlučiti da se državi koja odbija provedbu pravorijeka neće odobravati novi krediti ili joj može smanjiti kreditni rejting.

Kako se pravorijek ima smatrati konačnom presudom suda države obveznice, pravorijek se u postupku ovrhe ne može preispitivati niti po jednoj osnovi, pa čak niti po osnovi povrede javnoga poretka. Nepostupanje po obvezi iz pravorijeka moglo bi imati za posljedicu prisilno izvršenje pravorijeka na imovini Republike Hrvatske u bilo kojoj državi u kojoj Republika Hrvatska ima imovinu koja se koristi u trgovačke svrhe, što bi dovelo do daljnjih troškova i obveze plaćanja kamata nakon donošenja pravorijeka.

Slijedom svega navedenoga mišljenje je Državnog odvjetništva Republike Hrvatske da prema naprijed citiranim odredbama Konvencije, komentara Konvencije i Nacrta članaka o odgovornosti država za međunarodna protupravna djela, nema pravnih zapreka da Republika Hrvatska izvrši svoju obvezu prema pravorijeku. Dapače, kao ugovornica te Konvencije Republika Hrvatska ima obvezu izvršenja pravorijeka jer bi svako drugo postupanje predstavljalo kršenje ugovorne obveze i međunarodnog prava.

S poštovanjem

